

Het gedrag / pestprotocol - AZS De Vlieger

Deventerweg 83
3843 GC Harderwijk
devlieger@stichtingproo.nl

Inhoudsopgave

Inleiding: vluchtelingen, asielzoekers	3
Hoofdstuk 1: Een gedragsprotocol op AZS de Vlieger	4
Hoofdstuk 2: Pesten	6
Hoofdstuk 3: Aanpak grensoverschrijdend gedrag.....	8
Hoofdstuk 4: Uitgangspunten en/of -protocollen in verband met gedrag	12
Bijlage 1: Goedemorgen kaart	14
Bijlage 2: Afsprakenkaart Gedragsprotocol	15
Bijlage 3: Leerling vragenlijst leer- en leefklimaat (vanaf leerjaar 3 en 20 weken).....	16
Bijlage 4: Regels en afspraken t.a.v. individuele leerlingen en groep	22
Bijlage 5: Klachtroute	26

Inleiding: vluchtelingen, asielzoekers

Bij vluchtelingenkinderen en jonge asielzoekers is bijna per definitie sprake van trauma. In soms korte tijd hebben ze een serie belastende ervaringen opgedaan.

- Ze zijn vaak getuige geweest van gewelddadigheden;
- Hebben gezins- en/of familieleden verloren;
- Zijn het contact met familieleden kwijtgeraakt;
- Hebben een vlucht meegemaakt.

De ouders en/of verzorgers, op wie jonge kinderen moeten kunnen steunen, zijn in dergelijke situaties gestrest en ontredderd en kunnen vaak geen steunpilaar zijn voor hun kinderen. Wanneer een gezin vervolgens op een veilige plaats is aangekomen, is er het risico van een volgende serie van belastende ervaringen.

Het gezin moet zich aanpassen aan een andere cultuur, in een onbekende gemeenschap. Kinderen moeten wennen aan een voor hen onbekende schoolcultuur. Dit geldt zeker voor kinderen uit een situatie waar sprake was van gebrekkige scholing. Daarnaast spelen nog problemen met:

- De taal;
- Armoede;
- Etniciteit;
- Risico's op het gebied van discriminatie en pesten.

"Het zou bijna verwonderlijk zijn wanneer er bij deze kinderen geen ernstige stress optrad". In andere culturen wordt anders aangekeken tegen de geestelijke gezondheidszorg dan in de westerse landen. Uit angst voor een stigma wordt in veel gevallen contact met een psycholoog of psychiater afgewezen. Verder blijkt dat de effectiviteit van een traumabehandeling gehinderd kan worden door een gebrekkige beheersing van de taal.

*De Jong, A. & De Jong, W. (2015) Ontwrichte kinderen in het onderwijs een verborgen epidemie.
<https://wij-leren.nl/ontwrichte-kinderen-vluchtelingen.php>*

Hoofdstuk 1: Een gedragsprotocol op AZS De Vlieger

Vluchtelingenkinderen (en hun ouders) bevinden zich vaak in een lastige situatie, waarbij de actuele stressvolle omstandigheden kunnen zorgen voor herbeleving van traumatische herinneringen en die hen tegelijkertijd beletten de eerdere traumatische ervaringen te verwerken en (weer) vertrouwen te krijgen in zichzelf, de ander en de wereld om hen heen. Deze ervaringen in de kinderjaren kunnen op latere leeftijd leiden tot problemen op het gebied van gezondheid en maatschappelijk en psychisch functioneren. Door het formuleren van de afspraken rondom gedrag (en pesten) en de inzet van KickFit! trainingen kunnen we de kinderen op school positieve ervaringen laten op doen en zichzelf sterk laten voelen. Door herhaalde positieve ervaringen kunnen kinderen nieuwe verbindingen aanleggen en herstellen van trauma en hetgeen ze hebben meegemaakt.

1.1 Sociaal emotionele ontwikkeling

Een kind dat zich goed voelt is tot meer in staat en dat bevordert de leerprestaties. We bevorderen dit welbevinden en een veilige omgeving door de vaste schoolregels (bijlage 4) de verschillende groepsregels en een pestprotocol. Na 10 weken vult de leerkracht in het onderwijskundig rapport de observatielijst voor de sociale emotionele ontwikkeling en werkhouding in. Tevens worden de 1ste 8 vragen van ZIEN ingevuld (na 20 weken alle vragen). Indien nodig wordt er voor een leerling de sociaal emotionele leerlijn in Parnassys en het sociaal emotioneel ontwikkelingsplan ingevuld. Zie ook document: *het zorghandboek AZS De Vlieger*.

1.2 KickFit!

De basis voor het vormgeven van een veilig basisklimaat op AZS De Vlieger is KickFit!

KickFit! is een programma (een training) waarbij thema's gerelateerd aan de praktijk worden besproken. Leerkrachten en begeleiders krijgen meer inzicht in hun eigen handelen en er worden tips en tools aangereikt om de handelingsbekwaamheid te verhogen.

Het liefst wil iedereen een fijne groep waarin positief met elkaar wordt omgegaan en goed wordt samengewerkt. Maar wat nu als kinderen elkaar pesten, elkaar afleiden, de clown uithangen of sterker nog als er veel conflicten zijn in of buiten de groep waardoor het basisklimaat onder druk komt te staan en bijvoorbeeld de leerprestaties afnemen? Dan kan KickFit! uitkomst bieden.

Thema's:

- Respect;
- Focus;
- Grenzen;
- Vertrouwen;
- Samenwerken;
- Doorzetten;
- Omgaan met spannende situaties;
- Zelfbeheersing.

De thema's zijn zichtbaar, voelbaar en herkenbaar in de school. Voor meer informatie: <http://www.bm-academie.nl/>

1.3 Trauma

Het lesgeven aan vluchteling kinderen behoort tot één van de zwaarste klussen in het Nederlandse onderwijs en is in complexiteit en zwaarte vergelijkbaar met het speciaal onderwijs (boek; ontwrichte kinderen in het onderwijs).

"Vluchtelingen- en asielzoekersleerlingen verdienen qua aandacht en uitrusting een speciaal-onderwijs-behandeling", dat wil zeggen:

1. Kleinere klassen;
2. Specifieke leer middelen;
3. Meer specialistische begeleiding.

Leraren die met deze groep leerlingen werken, hebben te maken met een continue in- en uitstroom. Er is geen sprake van stabiele leerling groepen, die de broodnodige structuur en veiligheid aan de leerlingen bieden. Het hele scala aan traumareacties is op bijna alle leerlingen van toepassing. Voor deze leerlingen geldt in feite: 'geen passend onderwijs'.

De Jong, A. & De Jong, W. (2015) Ontwrichte kinderen in het onderwijs een verborgen epidemie.
<https://wij-leren.nl/ontwrichte-kinderen-vluchtelingen.php>

Het is voor ons vaak onbekend met welke trauma's de kinderen binnen komen in onze school. De leerlingen kunnen dit op verschillende manieren uiten, met:

- Boos gedrag;
- Teruggetrokken gedrag;
- Huilen;
- Woede aanvallen.

Vaak zijn wij verbaasd hoeveel veerkracht de kinderen hebben en hoe veilig de school voor hen voelt. Het team krijgt daarbij ondersteuning van het CJG, heeft gesprekken met leerling begeleidster KCO (Bettie Bolderink), contact met jeugdarts op het AZC, studiedag LOWAN enz.

1.3.1 Kleinere klassen

We werken met stam- en niveaugroepen. Per stamgroep hebben wij de criteria niet meer dan 18 leerlingen in de groep. Elke stamgroep kan bestaan uit 3 leerjaren waarbij 1 leerjaar ook al bij een andere stamgroep zit. Dit ligt aan het leerlingaantal per stamgroep. Bij de kleutergroep is naast de groepsleerkracht ook fulltime een onderwijsassistent aanwezig. Bij de groepen vanaf leerjaar 3 t/m 8 zijn in ieder geval 2 onderwijsassistenten aanwezig in de ochtend die wisselend per groep worden ingezet.

1.3.2 Specifieke leermiddelen

Specifieke leermiddelen naast de KickFit! trainingen die wij hebben of aan gaan schaffen ten aanzien van gedrag/ pesten/ trauma's zijn;

- Methode 'Wereldreizigers' (Doel is de kinderen op verhaal te laten komen om zo hun veerkracht te versterken);
- Het spel 'Gedragen Gedrag' (Het doel van het spel is om gewenst en ongewenst gedrag bespreekbaar te maken en samen tot afspraken en regels te komen);
- Methode 'Wereld vol Woorden' (Doel is veel aandacht voor interactie tussen leerling en leerkracht en tussen de leerlingen onderling. In *Wereld vol Woorden* wordt ook nadrukkelijk ruimte gegeven aan de eigen taal van de leerlingen);
- Verder: invullen van de Zien vragenlijst door de leerkracht, het leerlingblad t.a.v. 'leer- en leefklimaat' en de 'goedemorgen kaart' (bijlage 1).

1.3.3 Meer specialistische begeleiding.

Specialistische begeleiding is aanwezig vanuit de KickFit! training, begeleiding KCO Proo, CJG, didactisch beeldend coaching vanuit kaderteam en de inzet van onderwijsassistenten, gymleerkrachten vanuit de werkdrukmiddelen, enz.

Hoofdstuk 2: Pesten

Eén van onze doelen is te zorgen voor een duurzaam harmonieuze leeromgeving. Pesten past daar niet bij. Daarom werken we systematisch aan een preventieve en curatieve aanpak van pesten, waarbij de hele school - de leerlingen, het schoolteam en de ouders - betrokken wordt.

Bij de aanpak van pestproblemen volgen we de zogenaamde vijfsporenaanpak. De aanpak bestaat uit het:

1. Helpen van een gepest kind;
2. Helpen van een pestend kind;
3. Steunen, informeren en adviseren van ouders zowel van gepeste als pestende leerlingen;
4. Mobiliseren van de andere leerlingen (de zwijgende middengroep);
5. Nemen van verantwoordelijkheid als schoolteam.

2.1 Herkenbaar gedrag van een pestend kind

- “Ik weet van niets” gedrag;
- Brutale grote mond;
- Zelf buiten schot blijven, meelopers zoeken;
- Aanzien verwerven;
- Iemand buiten sluiten;
- Briefjes doorgeven;
- Bezittingen afpakken;
- Opmerkingen ten koste van een ander maken;
- Op een neutrale plek iemand opwachten;
- Het toezicht ontwijken.

2.2 Herkenbaar gedrag van een slachtoffer

- In zichzelf keren;
- Niet kunnen slapen;
- Niet naar school willen;
- Een omweg nemen;
- Buikpijn;
- Huilerig/verdrietig/gefrustreerd/boos;
- Onherkenbaar gedrag vertonen;
- Zelf een pestend kind worden.

2.3 Preventie

Kernpunten in de aanpak zijn:

1. Aandacht voor de school brede thema's en de afspraken van de KickFit!;
2. Denk goed na over jezelf en de ander;
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, zeker ook met je ouders;
4. Denk oplossingsgericht;
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek;
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil;
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag de leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor;
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer gedaan worden op begrip vanuit de omgeving. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overall rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook 'de eigen gang' mag gaan;

7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling);
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

2.4 Voorbeeldgedrag leerkrachten

Op school zijn wij ons bewust van de invloed van voorbeeldgedrag. "Een goed voorbeeld doet goed volgen." Leerkrachten weten twee gedragstalen te spreken. De ene gedragstaal is straatcultuur (directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht). Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt leerlingen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school dan gaan leerkrachten daar oplossingsgericht mee aan de slag. De leerkrachten hebben hierbij ook de ouders nodig. Om tot een goede oplossing te komen, voor de leerlingen, de ouders, de leerkracht, de school en de buurt is oplossingsgerichte en respectvolle communicatie tussen leerkrachten, ouders en leerlingen essentieel. In geval van de taalbarrière kan de tolkentelefoon ingezet worden.

2.5 Rol ouders

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben een verantwoordelijkheid om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of agressie zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

2.6 Verwachting

a. Wat wordt er van de ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen leerlingen is zelden een probleem als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Leerlingen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten. Van ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- Wij verwachten dat de ouder andere ouders en kinderen respectvol benadert;
- De ouder spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind;
- Als de ouder zich zorgen maakt om het welzijn van zijn kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt de ouder het met de school;
- De ouder kent het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/ een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij;
- De ouder onthoudt zich van kwaadsprekerij via sociale media.

b. Wat we van leerlingen verwachten op school

- Spreek met respect over je ouders en/of verzorgers. Uiteindelijk bepalen jouw ouders en/of verzorgers wat wel en niet kan;
- Spreek met respect over je school. Uiteindelijk bepalen de leerkrachten wat wel en niet kan op school;
- Spreek met respect over je klasgenoten. Beheers jezelf. Blijf fatsoenlijk. Daar kom je het verst mee. Je juf of meester is hiervoor het aanspreekpunt als dit moeilijk voor je is;
- Spreek met respect over jezelf. Jij mag er zijn. Als je daaraan twijfelt, bespreek dit met iemand die je vertrouwd.

2.7 Signaleren van pesten

Om de 10 weken (na binnenkomst) vullen leerkrachten de ZIEN!-vragenlijst in. Zo brengen wij stelselmatig de sociale situatie van de groep in kaart waarbij de leerkrachten mogelijke problemen tussen leerlingen tijdig kunnen signaleren. Dit helpt om pesten beter en sneller aan te pakken. Tevens voert de leerkracht na 20 weken samen met het kind een gesprek a.d.h.v. het leerlingblad 'leer- en leefklimaat' (bijlage 3)

2.8 Melden van pesten

Ouders en/of verzorgers, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de (eigen) leerkracht, anti-pest contactpersoon – Toos van Essen (intern begeleider) en anti-pest coördinator – Charon Brands (leerkracht groep groen).

Hoofdstuk 3: Aanpak grensoverschrijdend gedrag

Uitgangspunt

Gedrag dat de veiligheid van anderen in gevaar brengt, past niet op onze school. Om deze reden is bij ons het uitgangspunt dat we consequent omgaan met leerlingen die dergelijk gedrag laten zien. Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang. Binnen de school willen we de veiligheid van iedereen waarborgen en aan iedereen een veilige schoolomgeving bieden.

3.1 Grensoverschrijdend gedrag

We verstaan onder grensoverschrijdend gedrag het gedrag waarbij iemand terugkerend psychisch en/of fysiek een ander lastigvalt, bedreigt of aanvalt, waarbij regels structureel overschreden worden of materialen worden vernield en/of beschadigd. Hierdoor vormt de leerling een bedreiging voor de waarborging van de veiligheid van de leerling zelf en zijn omgeving.

3.2 Grensoverschrijdend gedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren

- Fysiek: gericht op het lichaam van de ander, zoals slaan, schoppen, spugen, verwonden, vastgrijpen;
- Psychisch: lastigvallen, bedreigingen met geweld, chantage, onder druk zetten, schelden, achtervolgen;
- Verbaal: schelden, beledigen;
- Digitaal geweld: pestgedrag via internet/sociale media;
- Discriminatie in woord of gedrag;
- Vernielingen van objecten en materialen;
- Seksueel: seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten;
- Weglopen van school;
- (Nep)wapens: op onze school zijn gevaarlijke voorwerpen en (nep)wapens verboden.

3.3 Procedure grensoverschrijdend gedrag

Voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag volgen wij het protocol disciplinaire maatregelen zoals dat op stichtingsniveau (zie regeling; toelating, schorsing, en verwijdering van leerlingen, dec. Stichting Proo) wordt gehanteerd. Binnen het onderwijs kennen wij een drietal maatregelen om de veiligheid van ieder individu te waarborgen en een veilig schoolklimaat te scheppen.

Deze drie maatregelen zijn:

1. Time-out;
2. Schorsing;
3. Verwijdering.

Uitgangspunt is dat op consequente wijze wordt omgegaan met leerlingen met grensoverschrijdend gedrag. Het doel is om leerlingen te helpen in het adequaat omgaan met problemen. We gaan uit van vaste procedures waarbij de communicatie naar alle betrokkenen van essentieel belang is.

1. Time-out

Time-out is een maatregel om de leerling van een groep te isoleren door hem buiten de klas te plaatsen voor langere tijd (minimaal een half uur). De leerkracht geeft de leerling de opdracht om mee te komen naar de time-out plek (bij diegene die dan ambulante is). Wanneer de leerling dit weigert, zal de leerkracht de opdracht herhalen. Wanneer de leerling ook nu weigert mee te komen, zal de leerkracht tegen de leerling zeggen: "Ik pak nu je hand en dan neem ik je mee naar de time-out plek." Mocht de leerling ook hier weerstand bieden, dan geeft de leerkracht een andere leerling in de klas de opdracht om een directielid te halen, zodat de leerling alsnog uit de klas verwijderd wordt. Met de leerling kunnen afspraken gemaakt worden omtrent de duur van de time-out en de voorwaarden waaronder de time-out wordt opgeheven.

Voorwaarden time-out:

1. De aard van de overtreding dient in overeenstemming te zijn met de voorgenomen maatregel;
2. Er zal derhalve een pedagogische of opvoedkundige reden aan ten grondslag moeten liggen;

3. Er zal achteraf duidelijk met de ouders moeten worden gecommuniceerd.
NB de leerkracht haalt de leerling weer op bij de time-out plek.

2. Schorsing

Schorsing kan pas worden opgelegd na een officiële berisping als gevolg van één of meerdere time-outs of na een overtreding die, naar de mening van de directie, schorsing rechtvaardigt. Schorsing is een wettelijke maatregel, die gebonden is aan bepaalde voorwaarden.

3. Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling is hierbij van toepassing.

Terugkeren in de klas

Wanneer een leerling na een time-out of schorsing terugkeert in de klas volgt eerst een kind gesprek: Wat heeft het kind ervan geleerd? Wat heeft het te doen om deze sanctie te voorkomen? Hoe kan hij/zij bijdragen aan een veilig groeps- en schoolklimaat? Afhankelijk van de uitkomsten van dit gesprek keert het kind terug in de klas.

Grensoverschrijdend gedrag van ouders en personeel

Ook grensoverschrijdend gedrag van ouders tolereren we niet. Dit gedrag kan leiden tot een (schriftelijke) waarschuwing, (tijdelijke) ontzegging van toegang tot de school en uiteindelijk tot verwijdering van de leerling van de school. Op grond van de CAO voor het Primair Onderwijs kunnen stappen worden gezet die noodzakelijk zijn bij grensoverschrijdend gedrag van personeelsleden.

3.4 Conflictbeheersing

Fasen van conflict en veiligheidsplan ten behoeve van conflictbeheersing

Ongewenst gedrag zorgt voor conflicten. De onderstaande conflictpiramide laat de ernst van een conflict zien vanuit het perspectief van een volwassene. In het hiernavolgende plan worden de acties beschreven die in iedere fase van conflict worden uitgevoerd.

Alarmfase 4

Geen uitweg;
Alle oplossingen helpen niet;
De veiligheid van anderen is in het geding.

Alarmfase 3

Bij voortdurend vals beschuldigen slaan, bedreigen etc. (er is sprake van een patroon);

Alarmfase 2

Vals beschuldigen, duwen, schoppen, slaan, voordringen, afpakken, bedreigen, de baas spelen;
Er is sprake van opvallend gedrag, het gebeurt voor de tweede keer.

3.4.1 Fasen in aanpak conflictbeheersing

In iedere fase van conflict wordt een bijpassende actie uitgevoerd. Deze acties worden uitgevoerd volgens de afspraken binnen de school en sluiten aan bij de werkwijzen die de leerkrachten en de leerlingen geleerd hebben tijdens de kickfittrainingen en lessen.

Fase 0:

Je gedraagt je naar leerlingen, leerkrachten en andere mensen in de school respectvol en beleefd. Je werkt goed samen en kunt een ruzie goed oplossen en plagen wordt geen pesten.

Fase 1 en 2:

Je bent (met regelmaat) storend naar andere leerlingen, de leerkracht.

De leerkracht bespreekt het gedrag met jou en eventuele andere betrokken leerlingen om uit te zoeken wat er aan de hand is.

De leerkracht bepaalt welke straf er nodig is. Je biedt een welgemeend excuus aan.

De leerkracht maakt ter afronding een afspraak met jou over hoe jij je moet gedragen. De leerkracht noteert het in Parnassys. Je krijgt de kans het zelf aan je ouders te vertellen. Daarna neemt de leerkracht contact op met jouw ouders.

Fase 3:

Storend gedrag waar je niet lang geleden op bent aangesproken, blijft zich herhalen. Er is sprake van een patroon. De leerkracht bepaalt welke straf er nodig is. De leerkracht maakt een afspraak met jou hoe je je gedrag kunt verbeteren. Je vult samen met de leerkracht de afsprakenkaart in (bijlage 2).

Na 2 weken evalueert de leerkracht met jou. De leerkracht noteert het in Parnassys. Je biedt een welgemeend excuus aan. Je krijgt de kans het zelf aan je ouders te vertellen. Daarna neemt de leerkracht contact op met jouw ouders. Het wordt ook bij de directie gemeld.

Fase

4:

Na evaluatie van de afsprakenkaart blijkt dat het storende gedrag zich blijft herhalen. De leerkracht vult met de directie, jouw ouders en jou opnieuw een afsprakenkaart (bijlage 2) in voor 4 weken om je gedrag te verbeteren. Jouw ouders ondertekenen dit ook. Als het gedrag niet verbetert in deze fase dan schrijft de directie na overleg met jouw leerkracht een brief aan jouw ouders en/of verzorgers dat je bij herhaling van storend gedrag wordt geschorst.

Bij herhaling belt de directie jouw ouders met de mededeling dat je wordt geschorst.

De directie heeft contact met de leerplichtambtenaar van de gemeente en het bestuur. Jouw ouders, de leerkracht, de directie en jij bespreken wat de reden van de schorsing is en hoeveel dagen de schorsing duurt.

Je krijgt huiswerk mee. Er wordt een afsprakenkaart (bijlage 2) gemaakt waaraan je je moet houden. Bij herhaling van ongewenst gedrag moet je van school af.

Uitvoeringsbepaling

De directie van de Vlieger is bevoegd af te wijken van het gedragsprotocol als - er sprake is van een bijzonder omstandigheid en handelen volgens het gedragsprotocol onevenredig nadelige gevolgen met zich mee brengt.

Hoofdstuk 4: Uitgangspunten en/of -protocollen in verband met gedrag

Over de volgende gedrag gerelateerde onderwerpen hanteert de school de hiernavolgende uitgangspunten en/of protocollen:

1. Seksuele intimidatie;
2. Persoonlijke contacten;
3. Vandalisme en diefstal;
4. Agressie en geweld;
5. Discriminatie en racisme;
6. Conflictbeheersing;
7. Kleedgedrag;
8. Gsm- en internetgebruik.

1. Seksuele intimidatie

Seksueel getinte opmerkingen en grof taalgebruik worden niet getolereerd en zoveel mogelijk gecorrigeerd. Handtastelijkheden worden niet getolereerd.

Binnen de school worden geen seksueel getinte affiches, tekeningen, artikelen e.d. gebruikt.

In onze schoolgids is een klachtenregeling opgenomen van algemene aard en/of pedagogisch didactisch handelen met betrekking tot klachten van seksuele intimidatie.

2. Persoonlijke contacten

Indien leerlingen nablijven, waardoor een een-op-een contact ontstaat, blijft de deur van de klas/ ruimte open en blijft zowel het teamlid als de leerling 'in het zicht'.

Bij alle lichamelijke hulp houdt de leerkracht rekening met zich ontwikkelend schaamtegevoel en verschillen in gevoelens bij leerlingen uit andere culturen.

3. Vandalisme en diefstal

Er is respect voor de persoonlijke eigendommen van jezelf en de ander.

Er wordt zorgvuldig en netjes omgegaan met materialen van de school.

Er wordt veilig gebruik gemaakt van het gebouw, de voorzieningen, het meubilair en gereedschappen ter voorkoming van beschadiging en/of onzorgvuldig gebruik.

4. Agressie en geweld

Iedere vorm van fysiek of psychisch geweld of het aanzetten tot wordt zoveel mogelijk voorkomen en niet getolereerd.

Teamleden, leerlingen, ouders en andere bezoekers die onder invloed van alcohol of drugs de school bezoeken wordt de toegang geweigerd.

5. Discriminatie en racisme

De school accepteert geen discriminatie. Dit betekent dat er geen enkel onderscheid, uitsluiting, beperking of voorkeur wordt toegepast, waardoor de gelijkheid van rechten en/of fundamentele vrijheden van anderen worden aangetast.

Op school geven teamleden, ouders en/of verzorgers en leerlingen geen uiting aan racistische opvattingen. Teamleden, ouders en/of verzorgers en leerlingen spreken een ander niet aan op uiterlijk of seksuele geaardheid.

Teamleden zien erop toe dat leerlingen en ouders en/of verzorgers (binnen de school) ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag.

6. Conflictbeheersing

Voor conflictbeheersing in een ongewenste situatie, veroorzaakt door een leerling volgen we de aanpak van de KickFit! training en de afspraken binnen de school. Deze is beschreven in het overzicht regels en afspraken (bijlage 4). Dit document zit ook in de klassenmap.

7. Kleedgedrag

Op grond van de Algemene Wet Gelijke Behandeling mogen kledingvoorschriften niet discriminerend zijn t.a.v. godsdienst of levensovertuiging, politieke overtuiging, ras, geslacht, nationaliteit of seksuele geaardheid. Kleding mag de communicatie en identificatie niet belemmeren. Kleding die het gezicht geheel of gedeeltelijk bedekt is in school niet toegestaan.

8. Mobiele telefoon- en internetgebruik

Afspraken voor leerlingen:

- Persoonlijke informatie doorgeven op internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers, kan alleen na toestemming van de leerkracht;
- Contacten leggen met iemand gebeurt alleen met toestemming van de leerkracht;
- Er worden alleen sites bezocht die door de leerkracht zijn toegestaan;
- Vertel de leerkracht direct als je informatie tegenkomt waarbij je je niet prettig voelt, of waarvan je weet dat dat niet hoort.

Afspraken voor leerkrachten en ouders:

- De leerkracht wordt geacht voor e-mail- en internetgebruik een voorbeeldfunctie te vervullen;
- Internet wordt gebruikt voor opbouwende educatieve doeleinden;
- Ouders kunnen bij aanmelding van hun kind aangeven bezwaar te maken tegen plaatsing van foto's van hun kind op de website.

9. Plan bij overlijden

Plan bij overlijden. Incidenten als het overlijden van een leerling, ouder en/of verzorger of docent hebben aandacht nodig. In deze stressvolle situaties is het praktisch een handleiding te hebben waarin duidelijk wordt weergegeven wat de handelingen zijn op het moment dat een ernstig incident als dit zich voordoet. Een incident kan op korte of lange termijn leiden tot lichamelijke en psychische schade bij het slachtoffer. Daarom is adequate opvang en nazorg in bepaalde gevallen nodig. Het protocol bij overlijden is te vinden op de website van stichting Proo of op te vragen bij het bestuurskantoor.

10. Meldcode

De procedure m.b.t. een melding doen of advies vragen bij veilig thuis staat beschreven in de meldcode. Bij het voeren van de gesprekken maken wij gebruik van de klachtroute (bijlage 5).

Goedemorgen

Knuffel

High five

Hand geven

Zwaaien

Dab

Boks

Bijlage 2: Afsprakenkaart Gedragsprotocol

Datum:

In fase 3 4 terechtgekomen (omcirkel wat van toepassing is) Oorzaak/incident (en):

Voor de periode (fase 3 twee weken) (fase 4 vier weken) gelden de volgende afspraken voor jouw gedrag:
De evaluatie vindt plaats op: (datum)

Op de hoogte gebracht van de gemaakte afspraken:	
Kind:	Datum:
Leerkracht:	Datum:
Ouder en/of verzorger:	Datum:
Directie:	Datum:

Bijlage 3: Leerling vragenlijst leer- en leefklimaat (vanaf leerjaar 3 en 20 weken)

Naam:		Groep:	Jongen/ meisje leeftijd:	Juf/ meester:
Betrokkenheid - ik kan het!			Autonomie - eigen keuzes mogen maken	
1. Ik let op als de juf en of meester uitlegt.	☐ ☐ ☐		16. Ik mag zelf kiezen met wat ik wil spelen.	☐ ☐ ☐
2. Ik werk door, ook als ik een fout maak.	☐ ☐ ☐		17. Ik kan zeggen wat ik wil leren.	☐ ☐ ☐
3. Ik werk door, ook als het moeilijk is.	☐ ☐ ☐		18. Ik mag kiezen uit 2 of meer opdrachten.	☐ ☐ ☐
Betrokkenheid - opletten en doorgaan met je werk			Pest beleving - gepest worden	
4. Ik kan moeilijke opdrachten en werkjes maken.	☐ ☐ ☐		19. Ik mag meespelen met andere kinderen.	☐ ☐ ☐
5. Ik kan goed spelen op school.	☐ ☐ ☐		20. Andere kinderen zeggen lelijke woorden tegen mij.	☐ ☐ ☐
6. Ik kan goed werken op school.	☐ ☐ ☐		21. Andere kinderen lachen mij uit.	☐ ☐ ☐
Welbevinden -zin in werken			Pestgedrag - pesten?	
7. Ik word blij van werken en spelen met juf en of meester.	☐ ☐ ☐		22. Ik doe andere kinderen pijn.	☐ ☐ ☐
8. Ik word blij van werken.	☐ ☐ ☐		23. Ik lach andere kinderen uit.	☐ ☐ ☐
9. Ik doe goed mee bij het werken of spelen.	☐ ☐ ☐		24. Ik zeg dat andere kinderen niet mee mogen spelen.	☐ ☐ ☐
Welbevinden - relatie juf en of meester			Veiligheidsbeleving - je veilig voelen	
10. Ik ben blij dat ik bij juf en of meester in de klas zit.	☐ ☐ ☐		25. Ik voel me veilig op school.	☐ ☐ ☐
11. Mijn juf en of meester weet wat ik moeilijk vind.	☐ ☐ ☐		26. Ik voel me veilig op het schoolplein.	☐ ☐ ☐
12. Mijn juf en of meester weet wat ik leuk vind.	☐ ☐ ☐		27. Ik voel me fijn bij mijn klasgenoten.	☐ ☐ ☐
Welbevinden - relatie met andere kinderen			Eigen opmerkingen leerling:	
13. Ik kan goed samenwerken met andere kinderen.	☐ ☐ ☐			
14. Andere kinderen vinden mij leuk.	☐ ☐ ☐			
15. Ik heb vrienden en vriendinnen in de klas.	☐ ☐ ☐			

Betrokkenheid – ik kan het!

Competentiebeleving. Toelichting: Je ziet een leerling die trots is op zijn werk, omdat hij een krul verdiend heeft.

Je vindt dat je meedoet en dat je goed bent in lessen en opdrachten, ook als het moeilijke dingen zijn.

- **Ik vind dat ik moeilijke dingen goed aanpak.**
- **Mij lukt het om moeilijke dingen goed te doen.**
- **De dingen die ik doe op school, kan ik ook.**
- **Ik vind dat ik goed ben in wat ik doe**

Betrokkenheid - Opletten en doorgaan met je werk

Volharding. Toelichting: Je ziet een leerling die geconcentreerd aan het werk is en zijn aandacht erbij houdt.

Je vindt dat je meedoet en dat je goed bent in lessen en opdrachten, ook als het moeilijke dingen zijn.

- **Als mijn juf of meester iets uitlegt, let ik op.**
- **Als ik met mijn werk bezig ben, houd ik mijn aandacht erbij.**
- **Als ik een opdracht moet doen, werk ik een tijd lang achter elkaar door.**
- **Als me iets niet gelijk lukt, blijf ik het proberen.**

Welbevinden - relatie juf of meester

Toelichting: Je ziet een leerling die goed contact heeft met zijn juf.

Je vindt de lessen op school leuk en je hebt goed contact met je juf of meester.

- **Ik heb goed contact met mijn juf of meester.**
- **Mijn juf of meester snapt wat ik leuk vind en wat ik moeilijk vind.**
- **Ik ben blij dat ik bij mijn juf of meester in de klas zit.**
- **Ik voel me fijn bij mijn juf of meester.**

Welbevinden – zin in het werken

Toelichting: Je ziet een leerling die de lessen leuk vindt en daardoor graag meedoet.

Je vindt de lessen op school leuk en je hebt goed contact met je juf of meester.

- **Ik vind de lessen van mijn juf of meester leuk en interessant.**
- **Ik krijg werk dat ik graag doe.**
- **Ik ben blij met hoe ik mijn werk mag doen.**
- **Ik doe graag mee met de lessen.**

Relatie met andere kinderen

Toelichting: Je ziet twee vrienden die samenwerken leuk vinden.

Je hebt vriendjes en vriendinnetjes die het leuk vinden om dingen met je samen te doen.

- **Ik doe dingen samen met andere kinderen.**
- **Ik heb vriendjes en vriendinnetjes.**
- **Ik voel dat andere kinderen mij aardig vinden.**
- **Ik vind dat ik genoeg vriendjes en vriendinnetjes heb.**

Autonomie – *eigen keuzes mogen maken*

Toelichting: Je ziet een leerling die van de meester genoeg ruimte krijgt om zelf te doen wat hij wil.

Je vindt dat je vaak genoeg zelf mag kiezen wat je doet en hoe je het doet.

- **Ik mag doen wat ik zelf fijn en interessant vind.**
- **Ik mag de dingen doen zoals ik ze wil doen.**
- **Ik vind dat ik kan doen wat ik zelf fijn vind.**
- **Wat ik graag wil, gebeurt ook.**

Pestbeleving – *gepest worden?*

Toelichting: Je zit een leerling die voelt dat hij door de andere twee gepest wordt.

Je vindt dat je gepest wordt.

- **Andere kinderen doen mij pijn.**
- **Andere kinderen schelden mij uit.**
- **Andere kinderen sluiten mij buiten.**
- **Andere kinderen lachen mij uit.**

Pestgedrag – *pesten?*

Toelichting: Je ziet twee leerlingen die een andere leerling pesten door hem buiten te sluiten.

Je vindt dat je zelf andere kinderen pest.

- **Ik doe sommige kinderen pijn.**
- **Ik scheld sommige kinderen uit.**
- **Ik sluit sommige kinderen buiten.**
- **Ik lach sommige kinderen uit.**

Veiligheidsbeleving – je veilig voelen

Toelichting: Je ziet een leerling die zich prettig voelt in de klas doordat anderen hem uitnodigen.

Je voelt je veilig op school, in de klas en op het plein. Je hebt het gevoel dat je erbij hoort.

- **Ik voel me veilig op school.**
- **Ik voel me veilig in de klas.**
- **Ik voel me veilig op het plein.**
- **Ik hoor erbij in de groep.**

Bijlage 4: Algemene regels en afspraken t.a.v. individuele leerlingen en groep

Goed geregeld

De afgesproken regels worden aan het begin van het schooljaar besproken met

- De teamleden;
- De leerlingen;
- De ouders en/of verzorgers.

De regels worden opgenomen in de bijlage van de schoolgids.

Bij overtreding van de regels moet het op de school duidelijk zijn welke sancties er gelden.

Alle leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het naleven van de regels.

Regels op het schoolplein

- Op het plein mag niet gefietst, gestept e.d. worden met de eigen fiets;
- Er mag alleen op het grasveld gevoetbald worden;
- De fietsen worden in het fietsenrek geplaatst;
- De leerkrachten (zie rooster) staan om 08.15 uur op het plein en laten de bel om 8.25 uur gaan;
- De leerkrachten van de kleutergroepen lopen geen pleinwacht en zijn in de klas;
- De bel is het signaal van het begin van de school en het einde van de pauze;
- Wij hanteren een pleinwachtrooster voor de pauzes;
- Bij ruzie gaan de kinderen naar de pleinwachters. De leerkrachten stimuleren de leerlingen tot het zelf vinden van een oplossing;
- Vanwege de veiligheid zijn de deuren naar het schoolplein en de voordeur onder schooltijd op slot. Er kan bij de kleuterdeur aangebeld worden;
- Tijdens het buitenspelen zijn de hekken dicht;
- De hekken gaan weer open bij het naar binnen gaan van de leerlingen;
- Wanneer de kleuters of groep paars buiten spelen met materiaal mogen andere groepen niet op het materiaal;
- De groepen rood en groen mogen alleen met het materiaal spelen wat buiten het rode vak staat.

Regels in de gang en op het toilet

- Groep rood en groen wachten in de rij bij de kapstok en lopen samen met de leerkracht naar de groep;
- Groep paars wacht buiten op de blauwe lijn en loopt samen met de leerkracht naar de groep;
- Groep geel en blauw mogen om 8.20 uur naar het lokaal;
- Leerlingen mogen zonder toezicht niet in de magazijn(en) of in het oude kantoor (laptops/ I Pads).

De ouders en/of verzorgers

Ouders en/of verzorgers krijgen tijdens de intake een schoolgids bijlage met alle informatie.

- Alle leerlingen wonend op het AZC worden ingeschreven op basisschool de Vlieger;

- De ouders en/of verzorgers blijven in de ochtend verantwoordelijk tot 8.15 uur en in de middag na 14.45 uur;
- De ouders en/of verzorgers van de kinderen in groep geel en blauw brengen hun kind naar de klas en halen hun kind bij de leerkracht op. De leerlingen vanaf groep paars mogen zelf naar huis;
- De ouders en/of verzorgers mogen wanneer hun kind net op school is tot 9.00 uur blijven;
- De ouders en/of verzorgers melden wanneer hun kind door iemand anders wordt opgehaald;
- Het ziekmelden of melden van een afspraak kan via het schooltelefoonnummer of het mobiele nummer van de groepsleerkracht.

De leerkrachten

- Bij ziekte en/ of afwezigheid melden bij de directeur. Wanneer dit niet mogelijk is altijd 's morgens de school berichten;
- De leerkrachten zijn om 8.00 uur op school aanwezig;
- De leerkrachten lopen samen met de groep over de gang en de trap af en lopen mee naar buiten;
- De kleuters sluiten in de groep gezamenlijk af en worden bij de deur overgedragen aan ouders en/of verzorgers;
- De kleuterleerkrachten en de leerkracht van groep paars maken de kleuterdeur open om 08.20 uur;
- Bij slecht weer blijft de groepsleerkracht verantwoordelijk voor de groep;
- Bij binnenkomst wordt 1 van 6 emoji picto's ingezet om de leerlingen te begroeten (leerling kiest zelf welke emoji pictogrammen);
- Bij incidenten wordt door de leerkracht een verslag gemaakt en in Parnassys gezet onder het kopje incident registratie;
- Gebruik de schooltelefoon of de mobiele schooltelefoon bij het maken van contact met de ouders en/of verzorgers;
- In de klas wordt gewerkt met de klassenafspraken a.d.h.v. pictogrammen;
- Bij fysiek geweld worden ouder en/of verzorgers ingelicht en indien nodig, uitgenodigd op school. De directeur en de intern begeleider wordt meteen ingelicht.

Afspraken t.a.v. Activiteiten tijdens de inloop en schoolplein
Groep geel en blauw

<p>Inloop 08.20 uur</p>	<p>08.20 – 09.00 uur</p> <p>08.20 uur</p> <ul style="list-style-type: none"> • De deur wordt opengedaan; • De kinderen mogen met de ouders en of verzorgers naar binnen; • Bij binnenkomst doet het kind 1 van de 6 'goedemorgen emoji's' groet. <p>08.30 uur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na het weg brengen in de klas verlaten de ouders en/of verzorgers de school; • Bij de kinderen die net op school zijn, mogen de ouders en/of verzorgers tot 09.00 uur blijven; • De kinderen kiezen een activiteit die op de tafels of in de hoeken voor hen klaarligt; • De leerkracht gebruikt deze tijd om een gesprek met de ouders en/of verzorgers te voeren en/of de zorgleerlingen extra te begeleiden; • De onderwijsassistent begeleidt de andere leerlingen bij hun activiteit. <p>08.55 uur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tijd om op te ruimen. De time timer gaat af; <p>09.00 uur</p> <ul style="list-style-type: none"> • De leerlingen gaan in de kring;
<p>De kring 09.00-09.30 uur</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De kinderen gaan na het opruimen in de kring; • Er zitten twee hulpjes naast de leerkracht; • We zingen 'goedemorgen allemaal...' • De dagen van de week, het weer en het seizoen worden besproken; • Liedje "dagen van de week" zingen; • De dagritme kaarten worden besproken; • De les wordt gestart (zie weekplanning); • Op maandag worden de werkjes van die week uitgelegd.

<p>Het schoolplein Zie pauzerooster</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De fietsen, karren en zandbakspullen worden uit de schuur gehaald door de leerkracht en de hulpjes; • De andere leerlingen staan op de rode stoeptegels; • Als er genoeg materiaal buiten staat dan kiezen de hulpjes als eerste; • De leerkracht houdt toezicht en overzicht (niet met de rug naar de kinderen) als de kinderen aan het spelen zijn. Zo is toezicht op het spel, de ontwikkeling van de sociale vaardigheden en kan er bij ruzie snel ingegrepen worden; • De leerkrachten organiseren per buitenspel moment een activiteit met de kinderen (in een grote groep of met een klein groepje). Duur 10 tot 15 min; • Tijdens het buitenspelen is het schoolhek op slot; • Als het buitenspelen is afgelopen klapt de leerkracht worden alle spullen naar de schuur gebracht; • Na het opruimen gaat groep geel op de rode stoeptegels bij de buitendeur staan en groep blauw op de blauwe stoeptegels; • Als alle kinderen op de stoeptegels staan gaan we zingen; • Na het zingen gaan de kinderen naar de klas. • Indien een van de leerkrachten of onderwijsassistenten naar binnen gaat informeren ze altijd de andere leerkracht hierover; • Er is altijd 1 leerkracht en 1 onderwijsassistent buiten;
<p>De rollen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De rol van de leerkracht bij het buitenspel is die van begeleider en coach; • De rol van de onderwijsassistent is die van begeleider van bouw en ruimt de klas op.

Bijlage 5: Klachtroute

Klachtroute

Datum:

Gebruik hiervoor het overzicht contactpersonen zorg/ onderwijs en welzijn (zie bijlage)

Ouders en/of verzorgers	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Leerkracht	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Directeur	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Intern begeleider	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Anti-pest coördinator	Tijd: Opmerkingen: Actie:
School contactpersoon	Tijd: Opmerkingen: Actie:

Team	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Externe vertrouwenspersoon	Tijd: Opmerkingen: Actie:
College van bestuur – Stichting PROO (Aurora)	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Bestuurder - VCO	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Klachtencommissie	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Receptie - COA	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Woonbegeleider - COA	Tijd: Opmerkingen: Actie:

Aandacht functionaris – COA	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Locatiemanager - COA	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Kinder MDO	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Regisseur AZC en beleidsadviseur – gemeente	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Wethouder onderwijs gemeente –	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Verbindingsmakelaar	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Burgemeester gemeente –	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Leerplicht	Tijd: Opmerkingen:

	Actie:
Wijkagent	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Politie	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Veilig thuis	Tijd: Opmerkingen: Actie:
Externe hulpverlening	Tijd: Opmerkingen: Actie: